

Informació o publicitat de fàrmacs?

Dij, 14/07/2011 per Justícia i Pau

[Justícia i Pau](#)

La Comissió d'Ètica i Medicaments de Justícia i Pau és un grup de treball de professionals de la salut que té per objectiu el seguiment de les tendències de la indústria farmacèutica i de la legislació reguladora de la recerca, producció i comerç de medicaments, amb la intenció de detectar, denunciar i divulgar aquells elements que obstaculitzen l'accés assequible i universal als medicaments o que frenen el desenvolupament de fàrmacs adequats per combatre eficaçment les malalties que generen més sofriment i mortalitat en el món.

És per això que la Comissió, en els últims mesos, ha seguit amb preocupació el procés de reforma obert actualment a la Unió Europea de la regulació sobre els medicaments, en allò que fa referència a la publicitat i la informació dels fabricants.

Actualment, la publicitat relativa als medicaments de prescripció mèdica està prohibida per la legislació de la Unió Europea (Directiva 2001/83/CE). Amb tot, aquesta normativa exclou del concepte de publicitat les exigències d'informació que els fabricants han de subministrar sobre els medicaments. Ara bé, aquesta distinció entre informació i publicitat no és gens clara ni s'ha interpretat d'igual manera en els diferents països, la qual cosa ha permès situacions de publicitat encoberta.

L'any 2008 la Comissió Europea va proposar al Parlament i al Consell de la UE una reforma de l'esmentada regulació, orientada a ampliar les possibilitats dels fabricants per subministrar directament als pacients informació (no publicitària) dels medicaments de prescripció mèdica, incloent l'ús de les "revistes de salut". El mes de novembre de 2010 el Parlament Europeu va aprovar en primera lectura aquesta proposta, si bé amb moltes i importants esmenes que restringeixen aquestes possibilitats, exigint, en síntesi, que la informació sigui prèviament aprovada per l'administració i es redueixi a pàgines webs autoritzades o bé a respostes a consultes.

L'objectiu d'aquesta normativa, segons la seva exposició de motius, és aportar a la població i als usuaris de tota la Unió Europea una informació objectiva, imparcial, fiable i sense fins promocionals sobre els medicaments que s'han de dispensar amb recepta mèdica.

Ara bé, aquesta normativa, malgrat les restriccions introduïdes pel Parlament, i a l'espera de veure com queda finalment el text que s'aprovi definitivament, continua essent summament ambigua, ja que no resulta gens clara la distinció entre informació sense fins promocionals i publicitat.

D'aquí que la delimitació entre una i altra suposarà un enorme volum de treball i un gran cost econòmic per als organismes nacionals responsables que han d'aplicar aquesta normativa i garantir la qualitat i la neutralitat de la informació que arribarà al ciutadà.

Calia realment aquesta normativa?

De fet, els pacients ja tenen informació accessible, fiable i objectiva en els prospectes dels fàrmacs i a través dels metges prescriptors, que són els referents i responsables de la informació sobre els fàrmacs prescrits.

Per contra, els inconvenients i riscos d'aquesta informació directa que subministraran els agents de les pròpies empreses productores de fàrmacs són força evidents:

1. D'una banda, és previsible un augment de la medicalització de la vida, en potenciar-se necessitats creades mitjançant mecanismes com la por o l'esperança.
2. D'altra banda, aquesta "informació" pot comportar una desautorització del metge prescriptor del medicament, que és qui disposa de la formació i coneixements necessaris per determinar la medicació adequada a cada cas, i vetlla en última instància per la salut dels seus pacients.
3. Així mateix, la informació pot induir a molts pacients a l'autoprescripció de medicaments (que s'afegiria a la prescripció ja induïda directament per la indústria farmacèutica), amb greu perjudici per a un ús racional dels medicaments i per l'exercici d'una bona medicina.
4. Finalment, aquesta informació corporativa pot deixar en segon terme les mesures preventives, curatives i pal·liatives no medicalitzadores, molt més coherents i eficients per al tractament de moltes malalties.

Precisament, en els països on ja fa anys que s'ha establert de forma legal la publicitat dels medicaments, com EUA i Nova Zelanda, l'experiència mostra que els inconvenients superen qualsevol benefici assenyalat.

Tenint en compte tot això, més aviat pensem que aquesta nova normativa el que podria comportar, en realitat, és fer possible la publicitat encoberta dels fàrmacs de prescripció mèdica.

Creiem fermament que aquesta reforma és inadequada i és probablement el resultat de la pressió de la poderosa indústria dels medicaments, que en aquesta ocasió, com en moltes altres, vol aconseguir un profit econòmic sota el dubtós argument que l'objectiu és beneficiar la salut del ciutadà.

Però més enllà d'això, cal introduir mesures i profundes correccions en el nostre sistema de salut i en la pràctica de les institucions democràtiques per evitar que la pressió de la indústria del medicaments afavoreixi decisions inadequades per a la salut pública.

En aquest sentit, cal que les veus crítiques amb aquesta situació sumin esforços en defensa de la llibertat dels ciutadans, exigint la màxima transparència sobre les qüestions relacionades amb la salut pública, perquè està en joc l'equilibri econòmic dels sistemes públics de salut i el benestar de les persones.